

Trafikförvaltningen
Kommunikation och försäljning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-06-03

Ärende
TN 2026-0495

Handläggare
Suss Forssman Thullberg

Trafiknämnden
2026-06-04

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Tillfällig taxeförändring i kollektivtrafiken

Förslag till beslut

Trafiknämnden beslutar att föreslå regionstyrelsen besluta att föreslå regionfullmäktige besluta följande.

1. Under förutsättning att staten beslutar om ändringsbudget respektive förordning avseende statligt stöd för sänkta priser i kollektivtrafiken ska taxan för biljetter i SL- och WÅAB-trafiken tillfälligt justeras under perioden från och med 1 juli till och med 31 december 2026 så att det sänkta priset på 30-dagarsbiljetter och månadsprenumeration för obegränsat resande blir 50 procent av ordinarie pris.
2. Under förutsättning att staten beslutar om ändringsbudget respektive förordning avseende statligt stöd för sänkta priser i kollektivtrafiken och att motsvarande beslut fattas av regionfullmäktige i Region Uppsala, ska taxan för biljetter för Upplands lokaltrafik och SL tillfälligt justeras under perioden från och med tidigast 1 juli till och med 31 december 2026 så att det sänkta priset för 30-dagars Upplands lokaltrafik/SL periodbiljett eller motsvarande blir 50 procent av ordinarie pris.
3. Under förutsättning att staten beslutar om ändringsbudget respektive förordning avseende statligt stöd för sänkta priser i kollektivtrafiken och att motsvarande beslut fattas av samtliga ägarregioner inom Mälardalstrafik Aktiebolag ska taxan för movingobiljetter på samtliga sträckor tillfälligt prissänkas tidigast från och med 1 juli till och med 31 december 2026 så att det sänkta priset för 30-dagars movingobiljetter eller motsvarande blir 50 procent av ordinarie pris. Region Stockholm ska ersätta Mälardalstrafik AB för ekonomiska effekter till följd av prisjusteringen i enlighet med samverkansavtalets intäkts- och kostnadsfördelningsmodell.

Trafikförvaltningen
Kommunikation och försäljning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-06-03

Ärende
TN 2026-0495

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

4. Trafiknämnden uppdras att, inom ramen för regionfullmäktiges beslut om tillfälliga taxejusteringar och den statliga förordningen, fatta de beslut och vidta de åtgärder som krävs för att genomföra de tillfälliga taxejusteringarna enligt beslutspunkterna 1–3. Uppdraget omfattar även nödvändiga anpassningar av taxor, biljettprodukter, biljettvillkor, reseregler och kompensatoriska åtgärder för innehavare av periodbiljetter, om sådana åtgärder bedöms nödvändiga med anledning av den tillfälliga prisnedsättningen eller den slutliga utformningen av statens stöd.

Trafiknämnden beslutar för egen del följande.

5. Förvaltningschefen för trafikförvaltningen uppdras att, inom ramen för regionfullmäktiges beslut om tillfälliga taxejusteringar och med beaktande av den kommande statliga förordningen om statligt stöd för sänkta priser i kollektivtrafiken, genomföra de beslut som fattas med stöd av punkt 4, inklusive att praktiskt tillämpa beslutade justeringar av biljettpriser, former för ekonomisk kompensation för redan köpta periodbiljetter, biljettvillkor och reseregler.
6. Förvaltningschefen vid trafikförvaltningen ges i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder, inklusive smärre justeringar, för att verkställa de tillfälliga taxejusteringarna, samt vid behov se över och optimera trafikutbudet.
7. Förvaltningschefen för trafikförvaltningen ska löpande följa utvecklingen av resande, intäkter och övriga effekter av de tillfälligt justerade taxorna samt återskoppla till trafiknämnden.

Sammanfattning

Regeringen presenterade den 26 maj 2026 ett stöd i form av statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter. Stödet ska kunna lämnas efter ansökan från regionala kollektivtrafikmyndigheter som har sänkt ordinarie pris på månadsbiljetter eller motsvarande för obegränsat resande med 50 procent tidigast från och med 1 juli till och med 31 december 2026. Stödet omfattar endast allmän kollektivtrafik, det vill säga inte färdtjänst.

Trafikförvaltningen har analyserat förutsättningarna för ett tillfälligt genomförande av sänkta priser för periodbiljetter inom SL-trafiken. Förslaget

Trafikförvaltningen
Kommunikation och försäljning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-06-03

Ärende
TN 2026-0495

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

bedöms bidra till sänkta kostnader för resenärer och ett ökat kollektivtrafikresande. Förvaltningen konstaterar att för närvarande råder osäkerhet kring förordningens utformning, vilket får konsekvenser för beräkningar och antaganden.

Utifrån tillgänglig information om stödets utformning, och utifrån genomförda analyser bedömer trafikförvaltningen att stöd för intäktsbortfall bör kunna erhållas i spannet 1 700–1 800 miljoner kronor. Antagandet bygger på beräknad försäljning med hänsyn tagen till såväl ökat resande som priselasticitet.

Kostnaderna för trafik bedöms öka med 100 miljoner kronor, främst genom ökad VBP-ersättning (ersättning till trafikutövare för Verifierade Betalande Påstigande). Utöver detta tillkommer kostnader för genomförande, främst avseende systemutveckling, information och administration. Dessa bedöms kunna hanteras inom budget.

Trafikförvaltningen konstaterar att en fullständig riskbedömning kan genomföras först då innehållet i förordningen är känt. Förvaltningen avser i sitt remissyttrande belysa de risker som identifieras utifrån förordningens utformning.

Trafikförvaltningen inleder omgående efter beslut i regionfullmäktige, arbetet med att vidta nödvändiga åtgärder för genomförande. Löpande återrapporering sker till trafiknämnden.

Bakgrund

Regeringen presenterade den 26 maj 2026 ett förslag om tillfälligt sänkta priser i kollektivtrafiken. Förslaget innebär att priserna för periodbiljetter inom regional kollektivtrafik tillfälligt halveras under perioden 1 juli–31 december 2026. Reformen föreslås finansieras genom statligt stöd till regionerna. Enligt regeringens aviserade upplägg ansöks stödet i efterhand.

Den aviserade förordningen om statligt stöd är ännu inte utskickad på remiss och beslut i frågan ska fattas innan 1 juli. Trafikförvaltningens bedömningar utgår från hittills känd information. Den slutgiltiga utformningen av stödet, så som den uttrycks i förordning kan påverka såväl trafikförvaltningens analyser som det slutliga utfallet av stödet.

Trafikförvaltningen
Kommunikation och försäljning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-06-03

Ärende
TN 2026-0495

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Av regeringens PM 2026-05-26, till regionala kollektivtrafikmyndigheter framgår

Stödet avses lämnas som statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter. Stödet ska kunna lämnas efter ansökan från regionala kollektivtrafikmyndigheter som har sänkt ordinarie pris på månadsbiljetter för obegränsat resande med 50 procent tidigast fr.o.m. 1 juli t.o.m. 31 december 2026.

Stödet gäller endast för månadskort eller motsvarande periodbiljett. Även rabatterade månadsbiljetter (pensionärer, studenter osv.) omfattas.

Regionala kollektivtrafikmyndigheter som halverar priset på sin kollektivtrafik får alltså kompensation för prissänkningen från staten. Stödet ersätter intäktsbortfallet när priset har satts ned till hälften jämfört med biljettens tidigare pris.

Den tillfälliga taxejustering som krävs för åtnjutande av stödet kräver beslut i regionfullmäktige.

Förvaltningens förslag och motivering

Regeringens förslag innebär att regioner ges möjlighet att ta del av statlig finansiering för tillfälligt rabatterade priser på periodbiljetter i allmän kollektivtrafik under perioden 1 juli–31 december 2026.

Förvaltningen föreslår att regionfullmäktige beslutar om tillfälligt rabatterade priser på 30-dagarsbiljetter, helt och rabatterat pris. Trafikförvaltningen föreslår även att regionfullmäktige ger trafiknämnden möjlighet att besluta om att utge ersättning i efterhand för redan försålda periodbiljetter om den kommande förordningen ger stöd för detta. Utifrån regeringens PM bedömer förvaltningen att kompensation utgår för 30-dagarsbiljetter, helt och rabatterat pris på SL, WÅAB samt Mälardalstrafik. Dagens prenumerationsbiljett omfattas av kompensationen.

Konsekvenser för resande, intäkter och kostnader

Intäkter

En rabatterad prisnivå innebär intäktsbortfall på grund av ett lägre pris, och detta bortfall är stödet avsett att kompensera för. Trafikförvaltningens

beräkningar indikerar att nivån på stöd som regionen söker, bör hamna i spannet 1 700–1 800 miljoner kronor. Beräkningarna har utgått från skattning av prognosticerad resandenivå, priselasticitet och överströmningseffekter från andra biljettyper.

Trafikförvaltningen utgår i sina beräkningar från att kompensation utgår fullt ut för samtliga periodbiljetter som säljs under perioden och som uppfyller uppsatta kriterier. Om kompensation inte utgår fullt ut, finns risk för intäktsbortfall som för regionen blir kraftigt resultatpåverkande.

Överströmning mellan olika biljettslag bedöms kunna påverka trafikförvaltningens ekonomi på olika sätt beroende på vilka produkter resenärerna väljer att lämna till förmån för den tillfälligt prissänkta 30-dagarsbiljetten. Överströmning från biljetter med längre giltighetstid eller redan rabatterade produkter bedöms i huvudsak kunna ge en positiv intäktseffekt, eftersom den samlade intäkten från biljettpris och statlig kompensation i dessa fall kan överstiga intäkten från den produkt som resenären lämnar. Även överströmning från enkelbiljetter kan i vissa fall ge en positiv intäktseffekt, beroende på resenärernas tidigare resefrekvens, medan effekten för mer frekventa resenärer är mer osäker.

Rabatt på 30-dagarsbiljetter innebär att övriga periodbiljetter i SL-systemet delvis kan upplevas förlora sin prisvärdhet. För de kortare periodbiljetterna, som främst säljs till turister, bör påverkan på försäljning bli liten, alternativt sker överströmning till enkelbiljett eller rabatterad 30-dagarsbiljett. Utebliven rabattering av 90-dagarsbiljetter och årskort bedöms få konsekvenser i form av minskad försäljning och överströmning till 30-dagarsbiljetter.

Enkelbiljetterna prisjusteras inte och för den resenär som ska göra enstaka resor är de fortfarande attraktiva främst genom sin enkelhet. Det rabatterade priset på 30-dagarsbiljetter medför dock att ett månadskort blir ekonomiskt fördelaktigt i SL-trafiken redan efter 13 resor jämfört med dagens 27 resor på en månad. För sjötrafiken är den siffran ännu lägre. Överströmning kommer därmed att ske.

Resande

Förvaltningens beräkningar är baserade på en positiv resandeeffekt om cirka 10 procent under perioden.

Det finns kapacitet i dagens trafiksystem att ta emot ett relativt stort antal tillkommande resenärer, utan att generell trängsel uppstår. Osäkerheterna är dock stora då sambandet mellan pris och resande inte är linjärt, det är dessutom ett samband som förändrats efter pandemin. Vidare kan förvaltningen idag inte förutse var och när resandet kommer att öka, vilket gör det utmanande att hantera eventuell påverkan på trängsel. Om behov uppstår av utökad trafikutbud, för att möta ökad efterfrågan och minska trängsel kan kostnaderna öka avsevärt.

Skol- och fritidsbiljetter för ungdomar under 20 år omfattas idag av mer omfattande subventioner än övriga periodbiljetter. Det föreslagna stödet påverkar prisrelationen mellan biljetterna och en överströmningseffekt är av flera skäl svår att skatta. Trafikförvaltningen avser i remissyttrande närmare analysera konsekvenser av stödet ur ett systemperspektiv, vilket kommer att omfatta dessa biljettyper.

VBP-kostnader

Då resandet ökar, beräknas även förvaltningens kostnader för VBP-ersättning till trafikutövare öka med 100 miljoner kronor. Denna bedömning är liksom övriga antaganden osäker och faktiskt utfall kan bli såväl högre som lägre.

Kostnader för genomförande

Genomförandet kommer att innebära kostnader kopplade till bland annat systemanpassningar, information, administration och övriga införandeåtgärder.

För att möjliggöra genomförande till 1 juli, kommer omprioritering av förvaltningens resurser att erfordras. Detta kan medföra att andra utvecklingsinsatser inom biljettområdet tillfälligt försenas.

Riskbedömning

Statens budget för kompensation till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna uppgår till totalt 6,5 miljarder kronor. Om de totala intäktsbortfallen för trafikhuvudmännen blir större än 6,5 miljarder kronor finns risk för att staten inte fullt ut ersätter de regionala kollektivtrafikmyndigheterna för hela intäktsbortfallet. Det innebär en risk för att det blir ett glapp mellan intäktsminskningen och den statliga kompensationen.

Stödet ska enligt tillgängliga uppgifter utbetalas i efterhand vilket kan medföra tillfälliga likviditets- och osäkerhetseffekter. Om utbetalning av stöd dröjer till

Trafikförvaltningen
Kommunikation och försäljning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-06-03

Ärende
TN 2026-0495

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

2027 kan de ekonomiska konsekvenserna bli kännbara. Vidare finns risk att en ränte- och kapitalkostnader uppstår under perioden fram till utbetalning. Givet storleken på intäktsbortfallet och rådande ränteläge bedöms denna vara betydande. Fördjupade analyser kan ske först när förordningens innehåll fullt ut är känt. Trafikförvaltningen avser i sitt remissyttrande belysa de ekonomiska riskerna.

En tillfällig prissänkning för periodbiljetter kan medföra ett ökat resande och därmed ett ökat kapacitetsbehov i delar av trafiksystemet och under vissa tider på dygnet, särskilt under högtrafik. Detta kan i sin tur innebära behov av ytterligare trafikförstärkningar och därmed ökade produktionskostnader. Därmed finns en risk för kraftigt ökade trafik kostnader, även om osäkerheten är stor.

Genomföranderisker är vidare kopplade till den korta tiden mellan beslut och planerat införande, bland annat avseende systemanpassningar, informationsinsatser och administrativa åtgärder.

Stödets inriktning mot 30-dagars periodbiljetter kan få konsekvenser kopplade till redan inköpta årskort. Trafikförvaltningen avser att vidta nödvändiga åtgärder inom ramen för tillgängliga förutsättningar.

Den tillfälliga prisreduceringen medför minskade provisionsbaserade intäkter för försäljningsombuden. Detta kan leda till att dessa riktar ekonomiska krav på SL för uteblivna intäkter, krav som kan behöva hanteras inom ramen för avtalsrelationen.

Det finns en risk kopplad till prisjustering och ersättning för periodbiljetten 30-dagarsbiljett Arlanda, eftersom det är oklart om en halvering av biljettpriset fullt ut kommer att ersättas genom stödförordningen i det fall merkostnaden för rätt till passage vid Arlanda C skulle anses vara något annat än resande. Den potentiella intäktsrisken bedöms dock som begränsad, då försäljningsvolymen är relativt låg (under motsvarande period 2025 uppgick den till 5 000 biljetter).

Säkerhetskonskvenser

Förslag till beslut innebär inga förändrade säkerhetskonskvenser.

Trafikförvaltningen
Kommunikation och försäljning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-06-03

Ärende
TN 2026-0495

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Konsekvenser för miljön

Förslaget bedöms kunna medföra positiva miljökonsekvenser om den tillfälliga prissänkningen bidrar till att kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ökar.

Sociala konsekvenser

Förslaget bedöms kunna förbättra den ekonomiska tillgängligheten till kollektivtrafiken för vissa resenärsgupper. Sänkta priser för periodbiljetter kan förbättra möjligheten till arbete och studier för grupper med begränsad ekonomi.

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande
- Klimat- och näringslivsdepartementet - Information om förslag till nytt stöd till sänkta priser i Kollektivtrafiken

Skickas till

Regionledningskontoret

Erik Norling
Förvaltningschef

Suss Forssman Thullberg
Avdelningschef